

Raport — Anual 2022

Consiliul Economic pe langa Prim-Ministrul RM

Această pagină
are Realitatea
Augmentată (AR).
Pentru a putea
vizualiza această
experiență,
descărcați pe
telefonul Dvs
aplicația Artivive și
aproiați camera
telefonului de
această imagine.

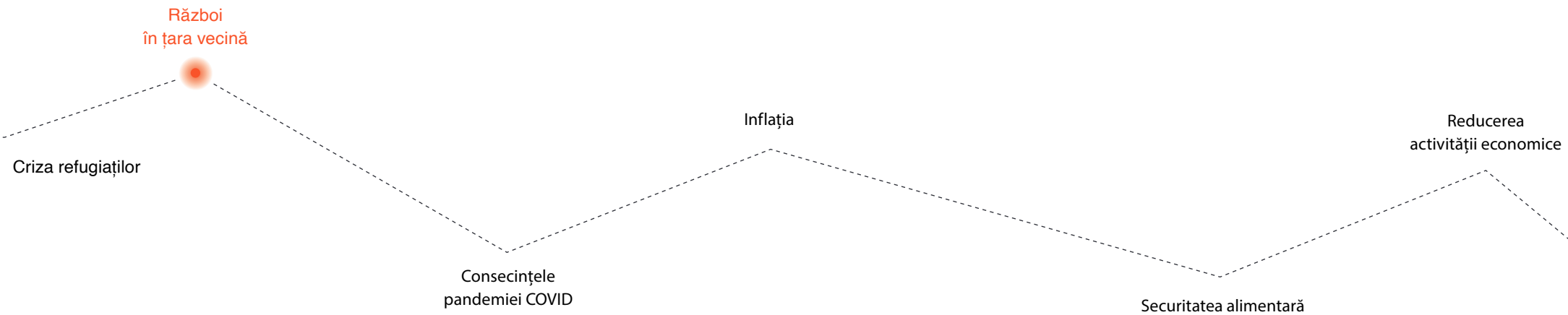

Design raportului anual - Oxana Capațina
 Design (AR) - Oxana Capațina și Chiril Vacari

4	Sumar		
10	Mesajul donatorilor		
12	Secretariatul Consiliului Economic		
14	Organigrama Consiliului Economic		
16	Expertizarea efectelor crizei din 2022		
18	Digitalizarea economiei		
24	Dereglementarea activității întreprinderilor		
30	Tranziția la economia verde		
		Abilitarea economică a femeilor	34
		Statistici	40
		BIZRADAR	43
		Alte activități	44
		SONDAJ	48
		Autorii raportului anual	50

Sumar

Aceste evenimente au marcat anul 2022.

Întreaga societate, dar și comunitatea de afaceri din Moldova, au trebuit să găsească soluții pentru noile provocări care apăreau una după alta. Moldova, însă, nu a fost lăsată să treacă singură prin toate aceste încercări. Guvernul a fost ajutat de partenerii de dezvoltare ai RM, inclusiv cei care susțin activitatea Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul RM.

Seturi de măsuri anti-criză, digitizarea economiei, dereglementarea activității de întreprinzător, tranziția la economia verde, incluziunea economică – toate constituie răspunsul celor peste 120 de membri ai Consiliului Economic la crizele care s-au ținut lanț în anul 2022.

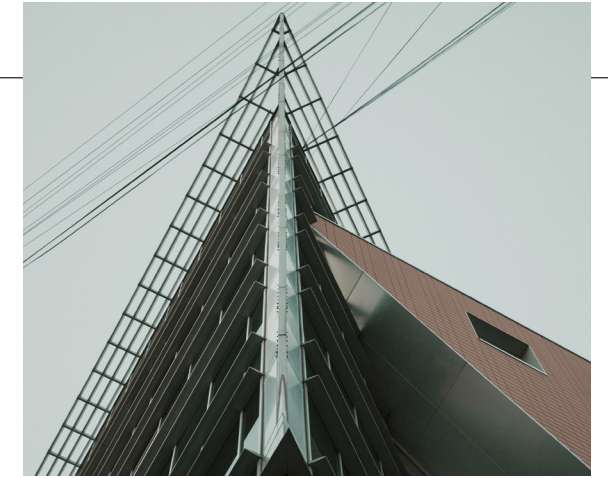
DIGITIZAREA ECONOMIEI

Pe parcursul anului 2022 Secretariatul Consiliului Economic a efectuat o actualizare profundă a Foii de parcurs pentru digitalizarea economiei și comerț electronic, prin încorporarea rezultatelor și recomandărilor studiilor efectuate privind infrastructura comerțului electronic, digitalizarea serviciilor poștale și vamale, recomandările EU4Digital privind comerțul electronic pentru Moldova, cele mai bune practici ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și feedback-ul membrilor Consiliului Economic. Ca rezultat, în anul 2022 au fost elaborate noi modificări legislative privind digitalizarea economiei.

Astfel, către finele anului a fost votat de către Parlament, în primă lectură setul de măsuri legislative de actualizare a legislației privind Comerțul electronic. Tot în anul 2022 Consiliul Economic a prezentat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative: Dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova / Contactless Business in Moldova.

Acest proiect de lege va contribui la îmbunătățirea mediului de afaceri, la reducerea birocrăției și a costurilor pentru antreprenori și va oferi diasporei și investitorilor străini posibilitatea să desfășoare activități economice în Moldova la distanță.

Pe parcursul anului 2022 Secretariatul Consiliului Economic a inițiat un proiect de sprijin pentru dezvoltarea platformelor tehnologice eKYC și eNotary.

DEREGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNTEPRINZĂTOR

În mai 2022, ca răspuns la efectele pandemiei COVID-19, Secretariatul Consiliului Economic a elaborat Foia de parcurs privind reducerea poverii de reglementare pentru întreprinderile mici și mijlocii. Foia conține 7 acțiuni majore menite să îmbunătățească mediul de afaceri pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Ulterior acestei acțiuni este lansată reforma cadrului de reglementare a activității de întreprinzător. Pe 7 noiembrie 2022, Guvernul a aprobat Dispoziția cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător. Acțiunile Grupului de lucru se vor axa, printre altele, pe evaluarea cadrului de reglementare care ține de tot ciclul de viață a afacerilor și elaborarea periodică a pachetelor de modificări normative pentru a reduce costurile și riscurile în afaceri.

Pe parcursul anului a fost elaborat primul pachet de modificări normative pentru dereglementare, care se află în proces de avizare și consultare publică.

SUMAR

TRANZIȚIA LA ECONOMIA VERDE

În 2022, cu suportul Secretariatului Consiliului Economic este definitivat proiectul de lege privind prevenirea pierderii și risipei alimentare. Legea a fost votată în noiembrie 2022 și va intra în vigoare pe 25 mai 2023.

Pe parcursul anului 2022 în cadrul Consiliului Economic au fost abordate subiecte legate de securitatea energetică, energia regenerabilă, gestionarea deșeurilor, responsabilitatea extinsă a producătorului, diminuarea risipei alimentare, securitatea alimentară.

Însă pentru a pune un accent mai mare pe subiectul economiei verzi, Secretariatul Consiliului Economic își propune elaborarea în 2023 a Foii de parcurs "Tranziția către economia verde". Documentul va include cele mai arzătoare probleme din domeniu enunțate de membrii CE pentru a fi dezbătute pe platforma Consiliului

ABILITAREA ECONOMICĂ A FEMEILOR

Tot în 2022 pentru a susține abilitarea economică a femeilor și a ajuta în acest sens statul și sectorul de afaceri, a fost elaborată Foaia de parcurs pentru Abilitarea Economică a Femeilor, lansată la Consiliul Economic și la care au fost prezenți deputați din Parlament, reprezentanți ai Guvernului, a instituțiilor donatoare din Moldova și comunitatea de afaceri.

Iar în 2023 Foaia de Parcurs urmărește în mod prioritar adoptarea și aplicarea legilor și reglementărilor care susțin principiul remunerării egale pentru muncă egală sau muncă de valoare egală, dezvoltarea serviciilor alternative de îngrijire a copilului în sectorul public și privat, precum și crearea mecanismelor de incluziune și abilitare economică a grupurilor defavorizate.

EXPERTIZĂ

Pe parcursul anului 2022 Secretariatul Consiliului Economic a fost antrenat în asistarea Guvernului, Președinției și Parlamentului cu o expertiză a unui șir de fenomene socio-economice cum ar fi criza gazelor, carburanților, a refugiaților, securitatea alimentară.

În lunile aprilie - mai 2022 Secretariatul Consiliului Economic a sprijinit Guvernul în completarea chestionarului pentru statutul de țară candidat la UE.

ALTE ACTIVITĂȚI

Către finele anului 2022 aplicația comunității virtuale de afaceri BizRadar, elaborată la inițiativa Secretariatului Consiliului Economic numără o comunitate de cca 1000 de membri.

După mai bine de 5 ani de dezbateri, a intrat în vigoare noul mecanism de colectare a remunerației compensatorii pentru copia privată.

Iar către finele anului 2022 Secretariatul Consiliului Economic face parte din 3 Grupuri de lucru noi pe lângă ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării: Grupul de lucru pentru simplificarea procedurilor de conectare/reconectare la rețelele edilitare; Grupul de lucru Reglementarea relațiilor între asociații și fondatorii societăților comerciale; Grupul de lucru pentru simplificarea sistemului de raportare pentru companiile din regimul general de impozitare cu rulaj de până la 18 milioane lei pe an.

OPINII DESPRE ACTIVITATEA CONSILIULUI

97% din participanții la sondajul anual în rândul membrilor Consiliului Economic sunt de părere că Consiliul Economic continuă să fie o platformă de dialog public privat.

În același timp, în opinia donatorilor, Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru trebuie să rămână și în continuare un instrument care asigură o comunicare constantă dintre comunitatea de afaceri din RM și autoritățile statului.

ANGELA SAX

Șefa Oficiului Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare în Republica Moldova

Anul 2022 a fost un an turbulent pentru economia Moldovei: redresarea sa în urma pandemiei mondiale a fost îngreunată de creșterea prețurilor la gaze și de primul război din Europa după cel de-al Doilea Război Mondial, când Rusia a invadat Ucraina. Afluxul de refugiați, inflația galopantă și costurile ridicate ale energiei au dus la o criză energetică istorică, la deteriorarea climatului de afaceri și la creșterea presiunilor socio-economice.

Aceste evenimente au forțat numeroasele întreprinderi din Moldova, coloana vertebrală a economiei sale, să ia măsuri considerabile pentru a se adapta la noua realitate. Întreprinderile au fost nevoite să își regândească stilul de management, să își digitalizeze serviciile și să le facă mai flexibile în funcție de nevoile în schimbare bruscă.

Consiliul Economic pe lângă prim-ministrul Republicii Moldova a avut un rol crucial ca niciodată în această perioadă. În timp ce BERD și-a intensificat sprijinul acordat Republicii Moldova în 2022, investind de cinci ori mai mult decât media investițiilor sale anuale, Consiliul Economic și-a intensificat eforturile pentru a contribui la realizarea reformelor atât de necesare pentru a îmbunătăți climatul de afaceri și de investiții. Lucrând îndeaproape cu Guvernul și cu întreprinderile private, acesta a oferit expertiză sectorială valoroasă și a participat la elaborarea modificărilor legislative care vor permite digitalizarea proceselor-cheie și dereglementarea, ajutând afacerile să prospere în vremuri dificile.

Prin intermediul platformei Consiliului Economic, BERD continuă să sprijine autoritățile moldovenești pentru a avansa în continuare reformele critice menite să îmbunătățească ecosistemul de afaceri al țării. Având în vedere statutul de candidatură a Moldovei la UE, mai sunt multe de făcut pentru a asigura succesul reformelor ambițioase la care s-a angajat Guvernul.

Consiliul Economic va avea, fără îndoială, o contribuție importantă în promovarea acestor eforturi pentru a contribui la transformarea aspirațiilor Moldovei la UE într-o realitate predictibilă.

ES. STEVEN FISHER

Ambasadorul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în Republica Moldova

Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru joacă un rol important în facilitarea dialogului dintre reprezentanții comunității de afaceri și factorii de decizie în procesul de accelerare a progresului spre un mediu de afaceri favorabil și transparent în Moldova.

În 2022 țara s-a confruntat cu provocări semnificative - războiul din Ucraina și majorarea ulterioară a prețurilor la energie au dus la stoparea creșterii economice în prima jumătate a anului. Cu toate acestea, în același timp, o nouă fereastră s-a deschis pentru țară: În iunie 2022, Moldova a primit statutul de candidat la UE alături de Ucraina.

Lucrând împreună, Guvernul și Consiliul Economic au priorizat o serie de reforme pentru a îmbunătăți mediul de afaceri din Moldova, profund afectat de pandemia globală și de războiul din Ucraina. Printre realizările anului 2022 care merită menționate, diligența Consiliului de a promova următorul pachet privind digitalizarea economiei și de a accelera procesul de dezvoltare a comerțului electronic și de protecție a consumatorilor, precum și de lansare a unor noi servicii în sectorul bancar și de facilitare a plăților online. În 2023, anticipăm un progres mai constant al sectorului de comerț electronic din Moldova și, de asemenea, ne dorim să vedem o comunicare digitală mai eficientă între sectorul public și cel privat, inclusiv prin modernizarea în continuare a serviciilor guvernamentale, precum și aprobarea inițiativelor digitale utilizate de întreprinderi.

Sper că atât sectorul privat, cât și guvernul vor continua să beneficieze de activitatea Consiliului în anul care urmează!

Așteptăm cu nerăbdare mai multe inițiative transformate în povești de succes!

ES. KATARINA FRIED

Ambasadoarea Regatului Suedia în Republica Moldova

În pofida numeroaselor provocări survenite în urma agresiunii ruse în Ucraina și de pandemia de COVID, Consiliul Economic a continuat să îmbunătățească mediul de afaceri din Republica Moldova pe parcursul anului 2022.

Am fost încântați să observăm continuarea eforturilor anterioare ale Consiliului și o comunicare constantă între comunitatea de afaceri din Moldova și autoritățile statului. Apreciam în mod deosebit progresele înregistrate în procesul de digitalizare a economiei, de promovare a proiectelor de energie regenerabilă și de debirocratizare a afacerilor.

Elaborarea foii de parcurs pentru abilitarea economică a femeilor rămâne un domeniu cheie, inclusiv implementarea principiilor de abilitare a femeilor în Moldova. Sperăm că soluțiile alternative de îngrijire a copiilor vor continua să fie în atenția Guvernului și a comunității de afaceri, deoarece stimulează rolul activ al femeilor în activitățile economice.

Pe măsură ce războiul din Ucraina și criza regională continuă, considerăm că este important să sprijinim în continuare răspunsul Moldovei, redresarea sa economică și reziliența în această perioadă dificilă.

GALINA CICANCI

Senior Private Sector Specialist, Corporația Financiară Internațională, Grupul Băncii Mondiale

Anul 2022 a fost, probabil, cel mai dificil din ultimele două decenii. Comunitatea de afaceri s-a confruntat cu un set complet nou de riscuri și realități, cum ar fi riscurile de securitate, riscurile legate de aprovizionarea cu energie, întreruperile lanțurilor logistice și inflația ridicată.

Este admirabil modul în care Consiliul Economic a sprijinit întreprinderile și Guvernul făcând față vremurilor grele și să mențină un dialog indiferent de provocări. Și este încurajator să vedem că, pe lângă abordarea situațiilor de urgență,

Consiliul continuă să promoveze progresul în materie de dezvoltare prin simplificarea reglementărilor și prin digitalizare pentru a apropia Moldova de piețele UE.

MESAJUL DONATORILOR

ACTIVITATEA SECRETARIATULUI CONSILIULUI ECONOMIC PE LÂNGĂ PRIM-MINISTRU DISCUTATĂ CU DONATORII

În anul 2022 activitatea Secretariatului Consiliului Economic s-a axat pe suportul unui șir de reforme care să îmbunătățească mediul de afaceri din Moldova afectat de pandemia globală și de războiul din Ucraina. În toată această perioadă, Secretariatul Consiliului Economic a avut o comunicare constantă cu comunitatea de donatori care susțin activitatea celor 11 experți ai Secretariatului. Astfel, discuții pe marginea reformelor expertizate de Secretariat și de membrii Consiliului Economic au avut loc cu o periodicitate sistematică.

În afară de ședințele cu donatorii, în 2022 a avut loc Reuniunea anuală a Consiliilor Economice susținute de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. În cadrul acestui eveniment s-au discutat prioritățile asupra cărora Consiliile Economice trebuie să-și concentreze atenția. Printre acestea se numără digitizarea economiei, tranziția la economia verde și abilitarea economică a femeilor.

În 2022 donatorii au acordat susținere Secretariatului Consiliului Economic prin livrarea de expertiză internațională pe marginea diverselor reforme prin care se promovează digitizarea economiei, dereglementarea activității de antreprenor etc. Această expertizare a fost susținută de Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare, Programul USAID, Corporația Financiară Internațională, GIZ Moldova, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Experții Secretariatului Consiliului Economic au ținut la curent comunitatea de donatori, membră a Consiliului Economic și cei care susțin activitatea Secretariatului, despre procesul de lucru dar și despre rezultatele obținute în promovarea reformelor legate de economia digitală, elaborarea Foii de parcurs privind abilitarea economică a femeilor și a primului pachet legislativ de dereglementare a activității de antreprenor.

La rândul lor donatorii au ținut să menționeze că Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru trebuie să rămână și în continuare un instrument care să asigure o comunicare constantă dintre comunitatea de afaceri din RM cu autoritățile statului.

SECRETARIATUL CONSILIULUI ECONOMIC

Din componența Secretariatului fac parte 11 experți.

Ion Lupan
Șeful secretariatului

Roman Laduș
consultant economic

Diana Levenco
consultant economic

Sveatoslav Cazac
consultant juridic

Vitalie Tarlev
consilier pe digitizare

Natalia Rosca
consultant în reglementarea afacerilor

Ilona Panurco
consultant în reglementarea afacerilor

Viorica Antonov
expert de gen

Marina Cojocar
expert în comunicare

Steluța Andreeva
expert în comunicare strategică

Tatiana Pascal
asistent administrativ

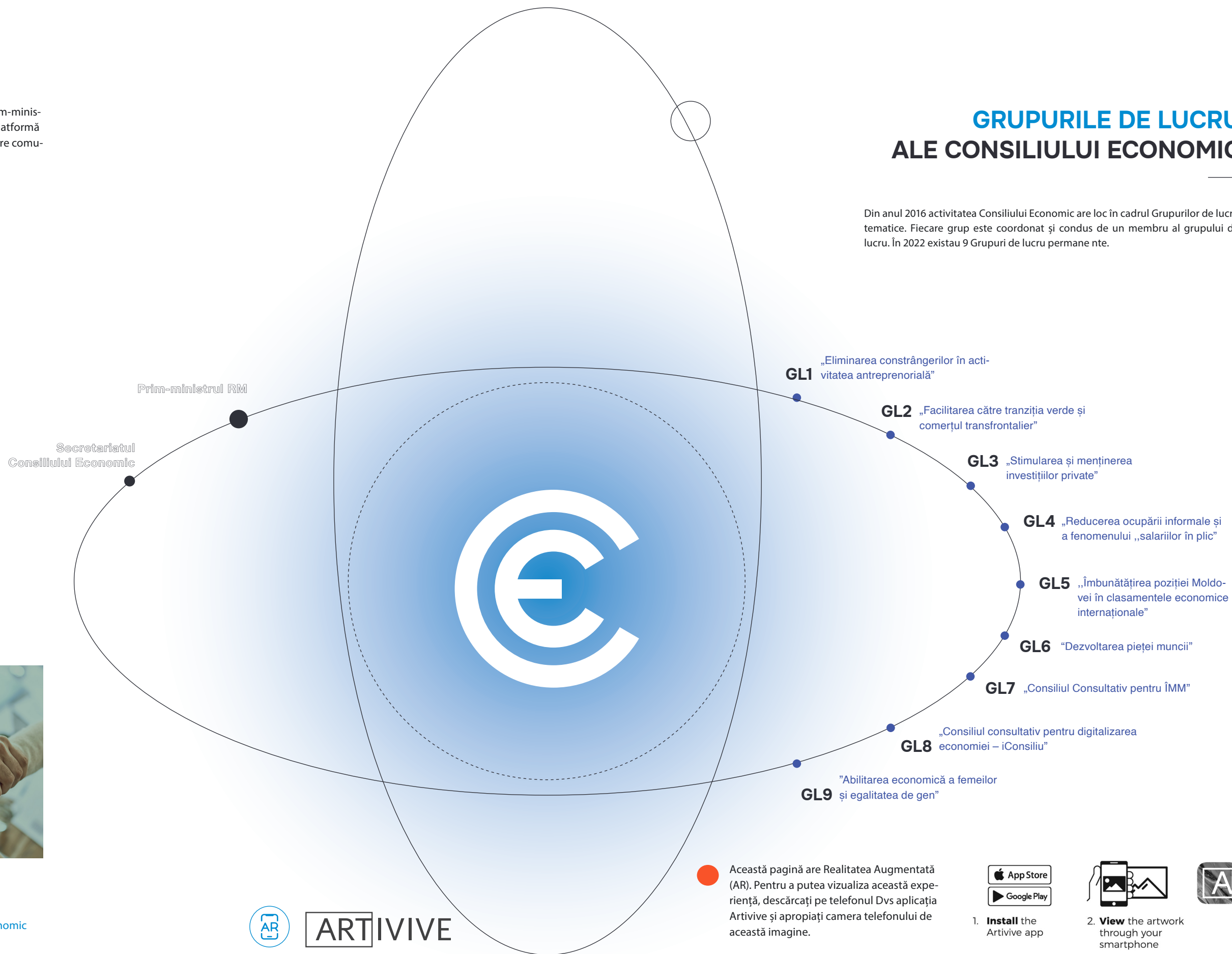
Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru este sprijinit de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, cu susținerea financiară a Fondului Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare și de proiectul Corporației Internaționale Financiare Reforma climatului investițional, finanțat de Agenția de Dezvoltare Internațională a Guvernului Suediei.

Secretariatul asigură partea operațională a Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul RM.

Consiliul Economic lângă Prim-ministrul RM, creat în 2013, este o platformă care asigură comunicarea dintre comunitatea de afaceri și stat.

GRUPURILE DE LUCRU ALE CONSILIULUI ECONOMIC

Din anul 2016 activitatea Consiliului Economic are loc în cadrul Grupurilor de lucru tematice. Fiecare grup este coordonat și condus de un membru al grupului de lucru. În 2022 existau 9 Grupuri de lucru permanente.

Secretariatul asigură partea operațională a Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul RM.

Expertiza efectelor crizelor 2022

EVALUAREA NECESARULUI DE SUPTOR PENTRU REFUGIAȚII UCRAINENI

De la începutul acțiunilor militare în Ucraina – din 24 februarie 2022 – Moldova a primit peste 100 de mii de refugiați din statul vecin. În toată această perioadă, cca 740 000 cetățeni străini au intrat în Republica Moldova doar prin segmentul moldo-ucrainean al frontierei de stat. A fost pentru prima dată când Moldova s-a confruntat cu un așa fenomen puternic migraționist. Autoritățile trebuiau să răspundă prompt acestei situații.

Toți acești oameni necesitau hrană, adăpost, asistență psihologică, asistență medicală, asistență financiară, transportare, iar mai târziu - angajare în câmpul muncii și încadrarea în sistemul educațional. În martie 2022, Secretariatul Consiliului Economic a participat activ la exercițiul de estimare a necesarului de suport pentru refugiații ucraineni, în baza datelor Ministerului Afacerilor Interne și de la alte instituții de stat.

EVALUAREA RAPIDĂ A IMPACTULUI ECONOMIC AL RĂZBOIULUI ȘI ELABORAREA UNUI PLAN DE ACȚIUNI ANTICRIZĂ

La sugestia Ambasadei Regatului Unit al Marii Britanii, Secretariatul Consiliului Economic a inițiat un studiu privind impactul economic al războiului din Ucraina și dezvoltarea de soluții economice. Studiul a fost realizat cu participarea membrilor Consiliului Economic și al altor părți interesate. La exercițiu s-a alăturat proiectul USAID Moldova Future Technologies Activity, care a pus la dispoziție un grup de experți locali.

Activitatea a fost implementată în cadrul unui grup de lucru creat și coordonat de Ministerul Economiei. Rezultatele finale și recomandările au fost validate cu ministerele și autoritățile competente, inclusiv Ministerul Economiei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei și alte instituții. În cadrul studiului, au fost elaborat un set de acțiuni care țineau de îmbunătățirea cadrului de reglementare, dar și acțiuni descrise sub forma unor fișe care implică un sprijin financiar sau fiscal substanțial pentru comunitatea de afaceri (subvenții, compensații, granturi sau scutiri fiscale). În cele din urmă, studiul a fost prezentat Prim-ministrului, iar mai multe acțiuni propuse au fost incluse în documente de politici și implementate de Guvern, iar fișele acțiunilor au fost folosite în discuții pentru potențiale propuneri de proiecte la forumuri economice importante, precum Conferința donatorilor de la Berlin și București.

EVALUAREA IMPACTULUI CREȘTERII PREȚULUI LA GAZELE NATURALE

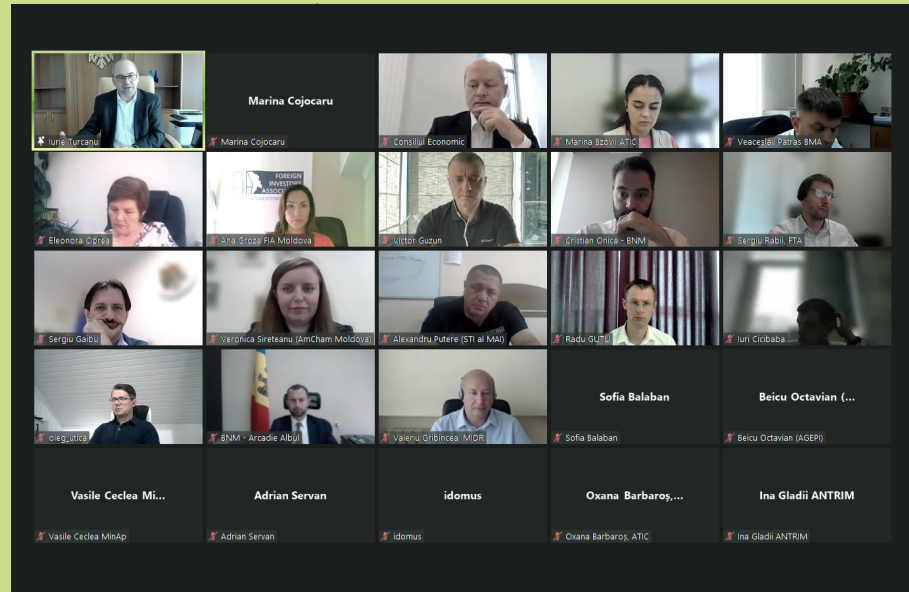
Secretariatul Consiliului Economic a efectuat o evaluare a impactului majorării prețului la gazele naturale asupra sectoarelor economice și a participat, în colaborare cu Ministerul Economiei, la elaborarea soluțiilor de compensare a din partea statului pentru întreprinderile afectate de acest fenomen.

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE SECURITATE ALIMENTARĂ

Secretariatul Consiliului Economic a contribuit la depășirea crizei și asigurarea securității alimentare a statului prin expertiza oferită în procesul de elaborare a Strategiei Naționale de Securitate Alimentară. Astfel, la indicația Prim-ministrului, și sub conducerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), Secretariatul Consiliului Economic a participat la evaluarea situației securității alimentare din Moldova afectate de conflictul militar din Ucraina. Astfel, împreună cu MAIA, au fost identificate problemele legate de 14 produse alimentare strategice, fiind elaborate fișe pentru fiecare dintre aceste produse, care descriu situația actuală, problema și soluții pentru depășirea acestora.

În același timp, Secretariatul Consiliului Economic a elaborat un Plan de acțiune pe termen scurt și mediu pentru aprovizionarea și securitatea alimentară pe timp de criză. MAIA a prezentat aceste informații în cadrul Consiliului Național de Securitate, și ulterior a lansat procesul de formularea a Strategiei de securitate alimentară. Documentul a fost aprobat de Guvern în noiembrie 2022 și include propunerile Secretariatului Consiliului Economic.

DIGITIZAREA ECONOMIEI

MODIFICĂRI LEGISLATIVE PRIVIND COMERȚUL ELECTRONIC ȘI PROTECȚIA CONSUMATORULUI

La finele anului 2022 Parlamentul a adoptat în primă lectură setul de măsuri legislative de actualizare a legislației privind Comerțul electronic și protecția consumatorului în procesul de comerț electronic.

Asupra documentului s-a lucrat pe platforma Consiliului Economic cu suportul BERD și USAID. Printre obiectivele modificărilor se numără sporirea protecției consumatorilor în cadrul comerțului electronic, stabilirea procedurii de verificare a vârstei cumpărătorului la procurarea producției alcoolice online, obligativitatea de a aplica reduceri identice etc.

FOAIA DE PARCURS PENTRU DIGITALIZAREA ECONOMIEI ȘI COMERȚ ELECTRONIC

Începând cu anul 2020, întreg globul a fost cuprins de pandemia COVID-19. Efectele acesteia sunt atât de puternice încât stopează economii întregi, restricționează, luni în șir, circulația oamenilor, pune la grea încercare sistemele de sănătate mondiale.

Sunt instituite stări de urgență. Toate cu un efect negativ asupra activității întreprinderilor, care trebuiau să-și schimbe radical modul de operare. Afacerile migrează spre on-line. RM nu era gata pentru această migrare, deoarece digitalizarea proceselor economice întârziează. Secretariatul Consiliului Economic dezvoltă, în această perioadă Foia de parcurs pentru impulsivarea procesului de digitalizare a economiei naționale și dezvoltare a comerțului electronic, aprobată în iulie 2020.

Ca prim livrabil al acestui set de priorități, autoritățile acceptă și aprobă în 2021 primul Pachet legislativ pentru digitalizare. Astfel, prin amendarea a unui set de 30 de legi, reprezentanții mediului de afaceri pot interacționa cu autoritățile de la distanță și nu mai sunt nevoiți să se prezinte fizic la ghișeu. Pachetul legislativ pentru digitalizarea economiei 1.0, a fost elaborat pe platforma Consiliului Economic, cu suportul partenerilor de dezvoltare – BERD, GIZ Moldova, USAID și Corporația Financiară Internațională.

Foia de parcurs pentru digitalizarea economiei a fost acceptată ca document alternativ de politici publice, susținută de Ministerul Economiei, și partenerii de dezvoltare, fiind actualizată anual. Ulterior, aceasta a devenit agendă de lucru a Consiliului consultativ pentru digitalizarea economiei – iConsiliu, creat în noiembrie 2021 și prezidat de Viceprim-ministrul pentru digitalizare, Iurie Țurcanu.

Pe parcursul anului 2022 Secretariatul Consiliului Economic a efectuat o actualizare profundă a Foii de parcurs, prin încorporarea rezultatelor și recomandărilor studiilor efectuate privind infrastructura comerțului electronic, digitalizarea serviciilor poștale și vamale, recomandările EU4Digital privind comerțul electronic pentru Moldova, cele mai bune practici ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și feedback-ul membrilor Consiliului Economic. Ca rezultat, în anul 2022 au fost elaborate alte modificări legislative privind digitalizarea economiei.

Astfel, spre finele anului 2022, din cele 80 de acțiuni ale Foii de parcurs pentru stimularea digitalizării economiei și dezvoltării comerțului electronic au fost puse în aplicare 41, 14 erau parțial realizate și 13 erau în proces de realizare - reprezentând o rată de 72,5% de succes.

CONTACTLESS BUSINESS IN MOLDOVA

Pe 22 noiembrie 2022 a fost prezentat public proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative: Dezvoltarea afacerilor la distanță în Republica Moldova /Contactless Business in Moldova. Intervențiile legislative în special acoperă:

- Procedura de acordare a IDNP investitorilor străini (element obligatoriu pentru înregistrarea și administrarea afacerilor la distanță);
- Asigurarea aplicării eKYC și MobiSign pentru diaspora și investitorii străini;
- Asigurarea notarizării digitale ca opțiune pentru antreprenori autohtoni, diasporă și investitorii străini;
- Legalizarea muncii la distanță;
- Posibilitatea de angajare la distanță a cetățenilor străini, fără permis de ședere în RM etc.

Acest proiect de lege va contribui la îmbunătățirea mediului de afaceri, la reducerea birocrației și a costurilor pentru antreprenori și va oferi, de asemenea, diasporii și investitorilor străini posibilitatea să desfășoare activități economice în Moldova la distanță.

IDENTIFICAREA LA DISTANȚĂ A CLIENȚILOR (eKYC) ȘI REGLEMENTAREA PLATFORMELOR TEHNOLOGICE PENTRU IDENTIFICAREA CLIENȚILOR LA DISTANȚĂ

O preocupare esențială expusă de reprezentanții comunității de afaceri și inclusă în Foaia de parcurs pentru digitalizare este faptul că instituțiile financiare din Moldova, alte părți interesate relevante, ar trebui să poată accepta documente pentru identificarea la distanță a clienților în format online (eKYC), semnate electronic. Verificarea acestora se poate face prin utilizarea sistemului unei autorități guvernamentale relevante. eKYC și eKYB va fi foarte popular în rândul IMM și alor sectoare unde procesele migrează în online - în special la prima etapă, când are loc identificarea beneficiarului/clientului.

Secretariatul Consiliului Economic a identificat că există o interpretare diferită a legislației existente, dar și constrângeri în ceea ce privește punerea în aplicare a practicilor eKYC/e-KYB. Din aceste considerente, Secretariatul Consiliului Economic a inițiat un proiect de sprijin pentru dezvoltarea platformelor tehnologice eKYC și eNotary. Fondul Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare (UK-GGF) și BERD și-au asumat în Noiembrie 2022 finanțarea acestui proiect, care drept rezultat, trebuie să ofere pentru uz deschis, o platformă tehnologică universală.

Proiectul "Crearea platformelor tehnologice universale eKYC și eNotary" va fi implementat începând cu Ianuarie 2023, de către Agenția de Guvernare Electronică cu suportul BERD și Fondului Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare. Pe parcursul proiectului, vor fi identificate și alte măsuri pentru sporirea accesului cetățenilor/antreprenorilor la servicii de identificare la distanță.

ARMONIZAREA LEGISLAȚIEI INTERNE PRIVIND PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL CU REGULAMENTUL GENERAL UE PRIVIND PROTECȚIA DATELOR (GDPR)

Legea 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și cadrul instituțional al Republicii Moldova nu sunt pe deplin aliniate la Regulamentul general al UE privind protecția datelor și la cele mai bune practici ale UE. La numeroasele adresări ale Consiliului Economic, Parlamentul a relansat procesul de examinare a proiectelor de legi privind protecția datelor cu caracter personal, precum și cea privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal cu scopul de transpunere a GDPR în legislația națională, acest exercițiu fiind o prioritate, atât în relația cu UE, cât și pentru asigurarea drepturilor persoanelor și îmbunătățirea mediului de afaceri, în linie cu practicile europene.

În scopul definitivării proiectelor de lege, Ministerul Justiției a creat un Grup de Lucru, care și-a lansat activitatea în august 2022. Consiliul Economic participă la această activitate, și asigură livrarea unei opinii independente privind conformitatea proiectelor de lege elaborate cu GDPR. De asemenea, Consiliul Economic va acorda suport pentru Analiza Impactului de Reglementare al proiectului de lege.

ANTREPRENORUL NU VA MAI TREBUI SĂ INTERACȚIONEZE FIZIC CU VAMEȘUL ȘI AGENTUL POȘTAL ATUNCI CÂND ÎȘI EXPORTĂ MARFA

Serviciul vamal și Poșta Moldovei au simplificat la maxim procesul de export al mărfurilor cu valoarea de până la 1000 euro. Potrivit procedurii simplificate antreprenorul nu mai trebuie să parcurgă procedura anevoioasă de depunere a declarației vamale CN 23.

După simplificarea procedurii, agentul economic, din oficiu, fără să mai aibă nevoie de broker, deschide o aplicație, completează datele în declarația vamală CN 23 și o trimite electronic la poștă. Poșta automat, în momentul în care a primit-o, verifică anumite date și o transmite la vamă, vama în același moment verifică și transmite înapoi informația precum că este ok, coletul poate fi ridicat de Poșta Moldovei și expediat la destinație în orice punct al lumii.

Procesul de tranziție către sistemul informatizat ASYCUDA World 4.3 a fost inițiat la inițiativa Consiliului Economic. Proiectul, realizat de UNCTAD (Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare), se desfășoară cu suportul financiar al BERD și are drept scop digitalizarea întregului flux de date și a interacțiunii cu exportatorii în procesul de procesare vamală. În cadrul acestui proiect, Serviciul Vamal cooperează cu IS Poșta Moldovei pentru interconectarea Sistemului de Declarații Vamale cu sistemul informațional vamal, elaborarea și implementarea unei cereri online pentru completarea declarației CN23.

A FOST LANSAT SERVICIUL DIGITAL CARNET ATA-ONLINE

Antreprenorii și persoanele fizice pot depune, începând cu 2022, cereri pentru eliberarea Carnetelor ATA online la Camera de Comerț și Industrie din Moldova.

Carnetul ATA este aplicabil pentru următoarele tipuri de mărfuri:

produsele care urmează să fie prezentate la târguri și expoziții, iarmaroace, conferințe sau alte evenimente similare;

echipament profesionist (computere, echipament de televizare și radiodifuziune, aparate foto, instrumente muzicale);

obiecte de artă, confecții și bijuterii;

mărfuri importate cu scop educativ, științific sau cultural;

mărfurile importate în scop umanitar;

animale.

Noul serviciu a devenit disponibil după implementarea unui nou modul pe platforma www.client.chamber.md la inițiativa CCI, dezvoltat cu susținerea Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, cu suportul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

DIASPORA POATE OBȚINE SEMNĂTURA ELECTRONICĂ ÎN CONSULATE

Din 20 mai 2022 semnătura electronică a devenit accesibilă pentru cetățenii moldoveni stabiliți în Spania. Aceștia pot depune cerere la consulat și solicita eliberarea certificatului cheii publice – Semnătura electronică avansată calificată. Până acum acest serviciu putea fi solicitat doar pe teritoriul Republicii Moldova. Cu ajutorul Semnăturii electronice avansate calificate, reprezentanții diasporei, inclusiv antreprenorii, pot, la distanță – din țara în care se află, interacționa cu autoritățile statului, cu agenții economici sau alți cetățeni.

Adică pot depune online cereri, aplica la servicii electronice, încheia contracte cu furnizorii de utilități, și accesa o diversitate largă de alte servicii, pentru care anterior – erau nevoiți să se deplaseze în țară.

Pe antreprenorii care au o afacere în Moldova, și nu pot fi prezenți fizic aici, semnătura digitală îi va ajuta să depună la distanță către instituțiile statului rapoarte cu semnătura electronică și declarații. Mai este posibilă acum solicitarea la distanță a actelor permissive, inclusiv semnarea contractelor de afaceri și acorduri de angajare a personalului prin Internet. Aceste servicii au devenit disponibile odată cu implementarea prevederilor Primului pachet legislativ pentru digitalizarea economiei.

DEREGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ANTREPRENOR

În mai 2022 Secretariatul Consiliului Economic a elaborat Foia de parcurs privind reducerea poverii de reglementare pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Acțiunile au fost identificate de Secretariatul Consiliului Economic urmare a discuțiilor cu comunitatea de afaceri, instituțiile donatoare și instituțiile de stat. Foia conține 7 acțiuni majore menite să îmbunătățească mediul de afaceri pentru întreprinderile mici și mijlocii:

1

îmbunătățirea cadrului normativ în domeniul controlului de stat asupra activității de întreprinzător;

2

revizuirea sistemului sancționar în domeniul afacerilor;

3

elaborarea unui regim fiscal extrem de simplificat pentru microîntreprinderi și afaceri simple. Simplificarea altor cerințe fiscale;

4

elaborarea metodologiei de Test al IMM-urilor și a amendamentelor normative necesare impunerii și implementării acestuia. Inițierea procesului de revizuire a cadrului normativ existent prin prisma Testului;

5

revizuirea legislației muncii, în vederea simplificării cerințelor față de microîntreprinderi;

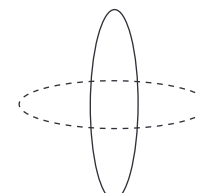
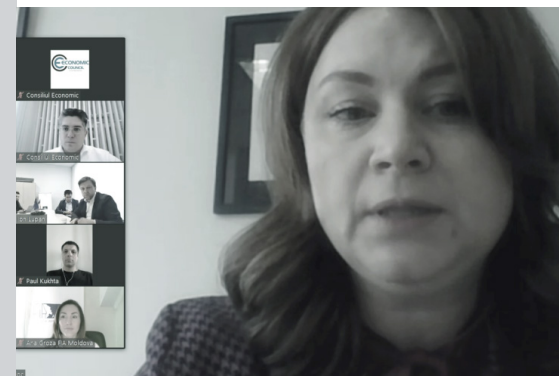
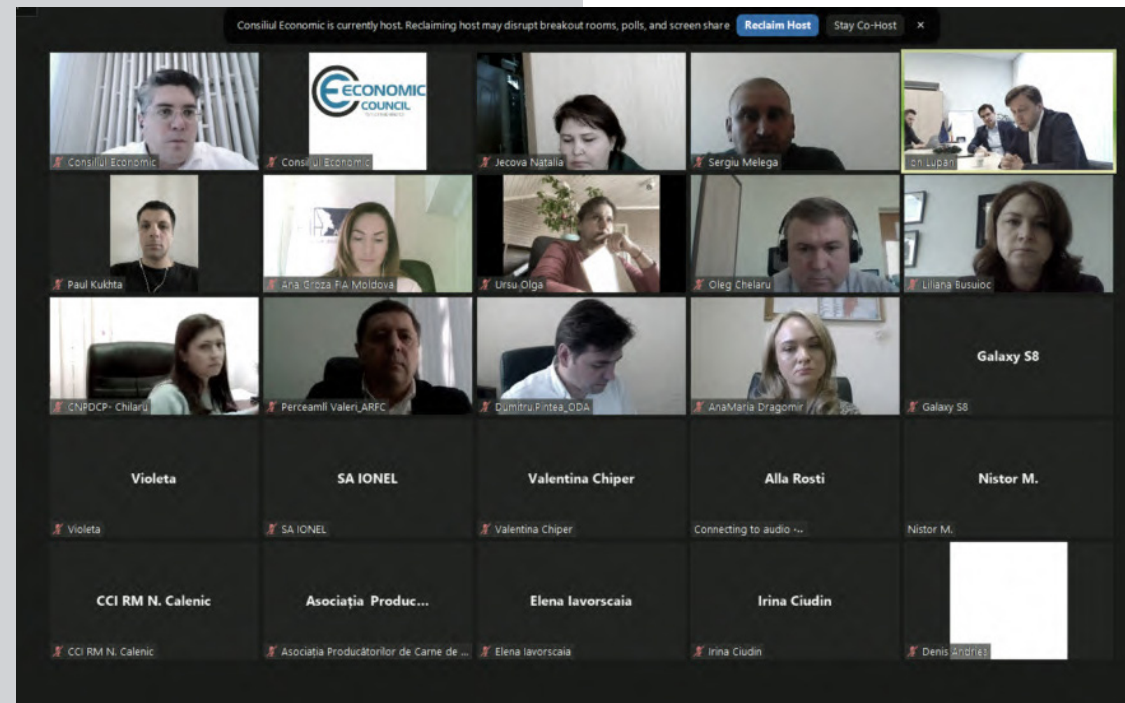
6

extinderea domeniilor de aplicare a legislației cu privire la activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri;

7

elaborarea unei metodologii de constatare a caracterului necurential al pieței și de identificare a intervențiilor pentru stimularea competiției.

Documentul a asigurat participarea și responsabilizarea mai bună a autorităților și altor părți interesate în vederea identificării și promovării unor soluții imediate și pe termen scurt care țin de reducerea poverii de reglementare pentru întreprinderile mici și mijlocii.

A FOST LANSATĂ REFORMA CADRULUI DE REGLEMENTARE A ACTIVITĂȚII DE ÎNTREPRINZĂTOR

Pe 7 noiembrie 2022, Guvernul a aprobat Dispoziția cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător. Grupul de lucru este coordonat de Ministerul Economiei, constituit din reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe, Aparatului Președinției, precum și experți ai UE. Acțiunile Grupului de lucru se vor axa pe:

1

Evaluarea cadrului de reglementare în domeniul inițierii și închiderii întreprinderilor; cerințe obligatorii față de activitatea de întreprinzător; reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător etc.

2

Elaborarea și promovarea periodică a modificărilor normative în scopul îmbunătățirii cadrului de reglementare.

3

Asigurarea conformării cu rigorile sistemului analizei impactului de reglementare.

4

Stabilirea indicatorilor de monitorizare a calității cadrului de reglementare a activității de întreprinzător, inclusiv pentru domeniile propuse pentru evaluare, cu atribuirea acestora în responsabilitatea autorităților competente în domeniul de elaborare a politicilor și de reglementare a activității de întreprinzător.

Principala activitate a grupului de lucru va fi elaborarea și promovarea pachetelor de modificări legislative periodice, aproximativ o dată la două luni, până în decembrie 2023.

În elaborarea modificărilor legislative pentru implementarea măsurilor de reformă au fost antrenați Experți USAID și PNUD.

PRIMUL PACHET DE MODIFICĂRI NORMATIVE PENTRU DEREGLEMENTARE

Primul rezultat al reformei cadrului de reglementare este Pachetul de modificări normative pentru dereglementare 1.0 elaborat de Ministerul Economiei, cu suportul experților PNUD și ai Secretariatului Consiliului Economic.

Proiectul include modificarea Codului muncii, prin care se face opțională evidența zilnică a orelor de muncă, programarea anuală a concediilor, existența regulamentelor interne, existența precontractelor, efectuarea preavizărilor și cererilor despre începerea concediului, comunicarea cu angajații prin panouri informative. Toate aceste lucruri astăzi sunt obligatorii pentru business, impunând costuri nejustificate și riscuri de a fi sancționați. S-a mai propus eliminarea fișei medicale – așa-numitul pașaport albastru medical – în domeniul alimentației publice. Modificări mai țin de simplificarea procedurii de schimbare a destinației spațiului locativ în unul comercial, ceea ce va facilita dezvoltarea micilor afaceri în astfel de spații.

Proiectul mai conține modificări prin care se stabilește că organul de control va fi obligat să transmită agentului economic „listele de verificare” prin care antreprenorul se informează despre ce anume se va inspecta. Totodată, se oferă dreptul de a înregistra video și/sau audio a acțiunilor inspectorilor. Proiectul a fost consultat pe platforma Consiliului Economic cu părțile interesate și supus analizei impactului de reglementare, după care a fost lansat în consultări oficiale și plasat pe pagina particip.gov.md.

Astfel de pachete de modificări normative vor fi elaborate cu regularitate pe parcursul anului 2023, aproximativ câte un pachet la fiecare 2-3 luni. Adicional, a fost lansată reforma domeniului controlului de stat a activității de întreprinzător și a sistemului de sancțiuni, care la fel va genera propuneri de modificări normative.

NATALIA GAVRILIȚA:
„CALITATEA MEDIULUI DE AFACERI TREBUIE SĂ FIE UNUL DINTRE AVANTAJELE IMBATABILE ALE REPUBLICII MOLDOVA ÎN COMPETIȚIA INTERNAȚIONALĂ PENTRU ATRAGEREA INVESTIȚIILOR”

Prim-ministra Natalia Gavrilița a convocat o ședință privind reformarea domeniului controlului de stat al activității de întreprinzător, cu participarea tuturor organelor de control.

Natalia Gavrilița a menționat că, în condițiile unei piețe de desfaceri de dimensiuni reduse și a incertitudinii provocate de războiul din Ucraina, Republica Moldova trebuie să vină cu avantaje competitive imbatabile pentru a atrage noi investiții și a susține afacerile deja active în țară. „Instituțiile cu funcții de control au atribuții importante în asigurarea siguranței, protecția drepturilor cetățenilor, reducerea riscurilor în societate, colectarea de fonduri la buget etc. Dar, este esențială găsirea unui echilibru între aceste obiective și asigurarea confortului și susținerea maxim posibilă pentru oamenii de afaceri.

Ei sunt cei care generează valoare adăugată, asigură locuri de muncă și plătesc impozite la buget”, a declarat Prim-ministra. Unul dintre instrumentele propuse pentru a facilita activitatea agenților economici se conține în „Pachetul de dereglementare nr. 1”, a mai menționat Natalia Gavrilița. În context, Prim-ministra Natalia Gavrilița a subliniat că va monitoriza personal progresele în îmbunătățirea cadrului legal în domeniul controalelor de stat și sancțiunilor pentru mediul de afaceri.

TRANZIȚIA LA ECONOMIA VERDE

PARLAMENTUL A ADOPTAT LEGEA PRIVIND PREVENIREA PIERDERII ȘI RISIPEI ALIMENTARE

Potrivit documentului agenției economice, operatori din domeniul alimentar, pot vinde la preț redus alimente a căror valabilitate expiră în scurt timp, sau să le transfere prin donație către organizațiile de binefacere sau direct consumatorilor finali ca alimente pentru consum uman sau ca hrană pentru animale.

Alimentele pot face obiectul transferului prin donație făcută de operatorul din domeniul alimentar fie organizației de binefacere, fie consumatorului, în cadrul ultimei 1/3 din valabilitatea produsului. În cazul alimentelor cu termenul de valabilitate mai mic de 48 de ore, operatorii din domeniul alimentar le pot dona doar consumatorilor finali.

Totodată operatorii din domeniul alimentar, inclusiv unitățile de alimentație publică, au dreptul să doneze zilnic până la 5 unități de orice produs alimentar fiecărui consumator final solicitant, iar în cazul produselor culinare, volumul donației este stabilit de fiecare operator în parte. Proiectul de lege a fost elaborat de Ministerul Economiei, cu suportul Corporației Financiare Internaționale și a Secretariatului Consiliului Economic.

Legea, votată în noiembrie 2022, va intra în vigoare pe 25 mai 2023.

TRANZIȚIA LA ECONOMIA VERDE

Chiar dacă Moldova a inițiat tranziția către economia verde, până în prezent a înregistrat realizări modeste. Documentele de politici ale țării prevăd ca priorități dezvoltarea durabilă și promovarea economiei verzi. Din 100% din acțiunile de economie verde doar 46% au fost realizate.

Pe parcursul anului 2022 în cadrul Secretariatului Consiliului Economic au fost abordate subiecte legate de Responsabilitatea extinsă a producătorului și energia regenerabilă. Însă pentru a pune un accent mai mare pe subiectul economiei verzi Secretariatul Consiliului Economic va elabora, în 2023 Foaia de parcurs "Tranziția către economia verde". Documentul va include câteva subiecte legate de tranziția la economia verde, care au o importanță mare pentru comunitatea de afaceri. Printre subiecte se numără identificarea și punerea în aplicare a instrumentelor economice și fiscale pentru a asigura punerea în aplicare a conceptului Responsabilitatea extinsă a producătorului la nivel național.

Un alt subiect important care va fi inclus în Foaia de parcurs va ține de elaborarea Programului de Promovare a economiei verzi 2022-2027 și Planul de promovare a Economiei verzi 2023-2030 – elaborate de autorități și care vor fi dezbătute pe platforma Consiliului Economic.

ÎNTRERINDERILE CARE ASIGURĂ MANAGEMENTUL DEȘEURILOR ȘI ACHITĂ TAXĂ PENTRU POLUAREA MEDIULUI AR PUTEA BENEFICIA DE COMPENSAREA ACESTEIA

Ministerul Mediului a elaborat un proiect de lege care, printre altele, prevede că agenților economici care asigură managementul deșeurilor și achită taxa pentru poluarea mediului în anul 2023, statul ar putea să le compenseze această taxă în anul 2024.

Despre aceasta a anunțat ministra mediului Iordanca-Rodica IORDANOV în cadrul ședinței Grupului de lucru Facilitarea către tranziția verde și comerțul transfrontalier, condus de directoarea executivă a Asociației Businessului European, Mariana Rufa. Modalitatea legală și tehnică a acestui proces urmează să fie asigurate de cadrul normativ care urmează să fie prezentat Guvernului și Parlamentului.

La momentul actual legea obligă toți agenții economici din Moldova care plasează pe piață produse ambalate, să achite taxa pentru poluarea mediului. Însă unele companii asigură individual sau colectiv managementul deșeurilor, adică le colectează de la consumatori, le depozitează, valorifică sau le transmit spre procesare companiilor specializate. Dar sunt în continuare taxate pentru poluarea mediului, de rând cu alți agenți economici care nu aplică așa-numitul Principiu de Responsabilitate Extinsă a Producătorului (REP). De menționat că acest subiect a fost alertat de comunitatea de afaceri pe platforma Consiliului Economic în 2022.

Pe parcursul anului în cadrul Consiliului Economic a fost organizată întrevederea antreprenorilor și cu ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, la care comunitatea de afaceri a abordat abolirea acestei taxe pentru companiile care aplică principiul REP.

ABILITAREA ECONOMICĂ A FEMEILOR

FOAIA DE PARCURS PRIVIND ABILITAREA ECONOMICĂ A FEMEILOR

Pe 13 mai 2022, pentru a susține abilitarea economică a femeilor și a ajuta în acest sens statul și sectorul de afaceri, a fost elaborată Foaia de parcurs, lansată la Consiliul Economic la care au fost prezenți deputați din Parlament, reprezentanți ai Guvernului, a instituțiilor donatoare din Moldova și comunitatea de afaceri.

Documentul urmărește 5 obiective majore:

- Eliminarea barierelor în calea accesului egal la resurse;
- Educație, dezvoltarea competențelor și abilităților;
- Promovarea antreprenoriatului feminin;
- Îmbunătățirea accesului la participare pe piața muncii;
- Consolidarea parteneriatelor cu sectorul privat în implementarea principiilor de abilitare a femeilor.

De la lansarea sa oficială, mai mulți parteneri de dezvoltare precum BERD, UNICEF, UNFPA, GIZ, Rețeaua Națională LEADER, Platforma pentru dezvoltarea antreprenoriatului social și alții s-au alăturat Foi de Parcurs. Către finele anului 2022, din totalul acțiunilor planificate 32% erau în proces de implementare, dintre care 9% finalizate.

În 2023 Foaia de Parcurs urmărește în mod prioritar adoptarea și aplicarea legilor și reglementărilor care susțin principiul remunerării egale pentru muncă egală sau muncă de valoare egală în sectorul public și privat. Totodată se urmărește încurajarea și facilitarea antreprenoriatului feminin, inclusiv prin îmbunătățirea accesului femeilor la finanțare și oportunități de investiții, dezvoltare de afaceri și formare profesională.

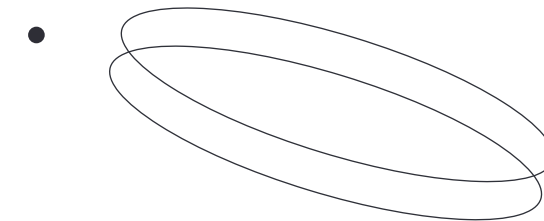
Foaia mai conține acțiuni de consolidare și aplicare a legilor și cadrelor de reglementare care asigură activitatea antreprenoriatului social.

DEZVOLTAREA CONCEPTULUI DE PROGRAM DE CONSILIERE ÎN AFACERI PENTRU FEMEILE DIN CADRUL PENITENCIARELOR ȘI LIBERARE

Femeile aflate în ultimele luni de detenție și femeile eliberate au nevoie de sprijin pentru reintegrarea socială și economică. Antreprenoriatul este o soluție viabilă pornind de la faptul că, crearea propriei afaceri este cea mai bună modalitate de a depăși dificultățile de reintrare pe piața muncii.

Astfel se urmărește dezvoltarea unui program de consiliere în afaceri multilateral de către Secretariatul Consiliului Economic ce va contribui la incluziunea economică și socială a femeilor din cadrul penitenciarelor și libertate.

REGLEMENTAREA LEGALĂ A ANTREPRENORIATULUI FEMININ ȘI ANTREPRENORIATULUI HIBRID

În prezent, antreprenoriatul feminin și întreprinderile conduse de femei sunt susținute printr-o serie de programe și inițiative. Însă, din cauza lipsei unei definiții, fiecare entitate interpretează aceste noțiuni în mod diferit. Reglementarea legală a acestor noțiuni ar oferi o interpretare unică. Se urmărește de către Consiliul Economic introducerea acestor definiții în legislația națională sau elaborarea unei noi legi de susținere a

antreprenoriatului feminin pentru a uniformiza practica curentă. În același context, se urmărește introducerea definițiilor de antreprenoriat hibrid și antreprenor hibrid. Antreprenorii hibridi sunt oameni care își încep propria afacere în timp ce ocupă și o muncă plătită.

Aproximativ cincizeci la sută din toate noile afaceri sunt create de antreprenori hibridi.

ÎNCURAJAREA UTILIZĂRII DE CĂTRE ANTREPRENOARE A SERVICIILOR FINANCIARE DIGITALE

Femeile raportează mai des dificultăți în utilizarea tehnologiei digitale, în comparație cu bărbații. Fără acces regulat la tehnologiile digitale, prin expunerea la diverse platforme, dispozitive și servicii digitale, femeile și fetele nu pot dezvolta competențe digitale.

Chiar dacă diverse instrumente de plată sunt disponibile femeilor antreprenoare pentru a plăti bunuri și servicii, utilizarea instrumentelor de plată fără numerar este o provocare pentru multe dintre ele din lipsa competențelor digitale. Pe parcursul anului 2023 Secretariatul Consiliului Economic va încuraja inițiative de utilizare de către antreprenoare a serviciilor financiare digitale.

DEZVOLTAREA CONCEPTULUI DE PROGRAM DE SUBVENȚIONARE A PERFECȚIONĂRIILOR ÎN AFACERI PENTRU FEMEI ANTREPRENOARE

În prezent, în sistemul de formare profesională nu există programe acreditate, axate pe dezvoltarea abilităților manageriale în afaceri (de exemplu, de tip Master of Business Administration - MBA). Aceste programe sunt disponibile în alte țări, iar costurile obținerii unei calificări de MBA sunt semnificative, în timp ce oportunitățile de a le urma sunt limitate pentru femeile antreprenoare din Moldova. Eficacitatea acestor programe însă este recunoscută la nivel internațional. Prin urmare, Secretariatul Consiliului Economic urmărește dezvoltarea unui program de

suport pentru studii MBA pentru femei în afaceri de succes. Astfel, programul de burse va putea elimina barierele financiare și dependența de împrumuturi, ajutând femeile să vadă o rentabilitate mai rapidă a investiției lor în educație de calitate.

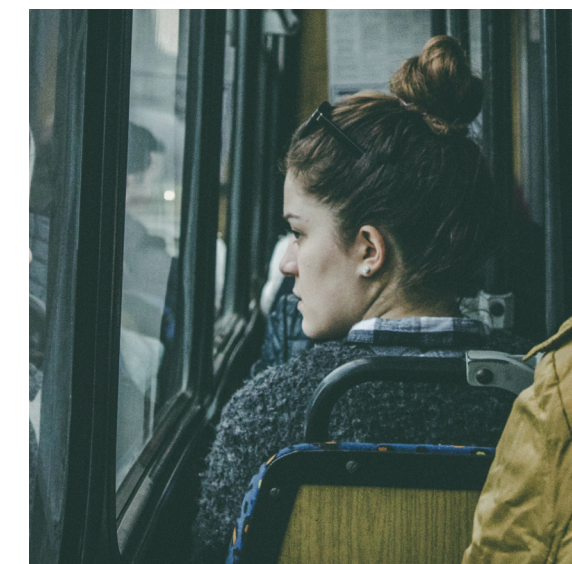

CREȘE PENTRU COPIII ANGAJAȚILOR POT FI DESCHISE ÎN INCINTA ÎNTREPRINDERILOR

La 25 aprilie 2022 au intrat în vigoare noile prevederi prin care angajatorii pot înființa în incinta întreprinderilor creșe pentru copiii angajaților. Totodată deputații au stabilit că toate cheltuielile pentru acest tip de servicii le va suporta angajatorul. La 29 decembrie 2022 Parlamentul a votat proiectul de lege cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor mai mici de 3 ani. Prin această inițiativă, angajatorii vor putea oferi servicii de îngrijire a copilului, organizate de angajator la locul de muncă; servicii de îngrijire individualizată a copilului; servicii de îngrijire a copilului de tip familial.

Dezvoltarea serviciilor de îngrijire a copilului de calitate este promovată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, UN Women Moldova, UNFPA, UNICEF, GIZ, și alți parteneri care au pus în discuție acest subiect pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru.

În anul 2023 Secretariatul Consiliului Economic va organiza discuții cu toate părțile interesate care să conducă la deschiderea creșelor, atât în incinta instituțiilor de stat, cât și la întreprinderi private.

GRUP DE LUCRU DEDICAT ABILITĂRII ECONOMICE A FEMEILOR ȘI EGALITĂȚII DE GEN

Pe 12 iulie 2022 a fost lansat la Consiliul Economic Grupul de lucru dedicat abilitării economice a femeilor. La prima ședință s-a discutat necesitatea includerii în Foaia de parcurs a unor acțiuni în urma cărora femeile din Moldova să primească un suport prompt pentru activități generatoare de venit, mai ales pentru femeile din mediul rural.

În 2022, în care 3 ședințe organizate, grupul de lucru a dezbătut barierele și provocările care împiedică activitatea economică a femeilor și ce acțiuni va include ca răspuns foaia de parcurs actualizată. Totodată s-au pus în discuție subiectul tendințelor curente ale antreprenoriatului social, dezvoltarea unui program de finanțare pentru afaceri în domeniul antreprenoriatului social, crearea unui fond rotativ de investiții pentru antreprenoriatul social, care ar susține dezvoltarea întreprinderilor sociale și de inserție, inclusiv conduse de femei.

CAMPANIE DE INFORMARE

În anul 2022 Secretariatul Consiliului Economic, în colaborare cu UN Women Moldova și cu sprijinul financiar al Suediei, a lansat o campanie de informare în rândul angajatorilor privind necesitatea transparentizării salariului pentru ocuparea funcțiilor vacante prin intermediul concursurilor și aplicabilitatea principiilor de abilitare a femeilor.

În cadrul campaniei de informare, angajatorii ai 17 companii private și 7 instituții publice au explorat diverse modele pentru a crea mai multă transparentă în procesul de salarizare. Totodată, aceștia au aflat mai multe criterii importante privind dreptul la informare a angajaților și salarizarea egală pentru muncă egală. Subiectul este parte a Foi de Parcurs privind Abilitarea Economică a Femeilor, elaborată de Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul RM, cu susținerea UN Women și cu sprijinul financiar al Suediei.

Pe parcursul anului 2022, Secretariatul Consiliului Economic a creat și distribuit video-uri pe rețelele de socializare cu privire la asigurarea în practică a plății egale pentru muncă de valoare egală.

Totodată, începând cu august 2022, Secretariatul Consiliului Economic prezintă un Buletin Informativ, care răspunde nevoii de informare a publicului cu privire la abilitarea economică a femeilor care apare odată la trei luni în limbile engleză și română.

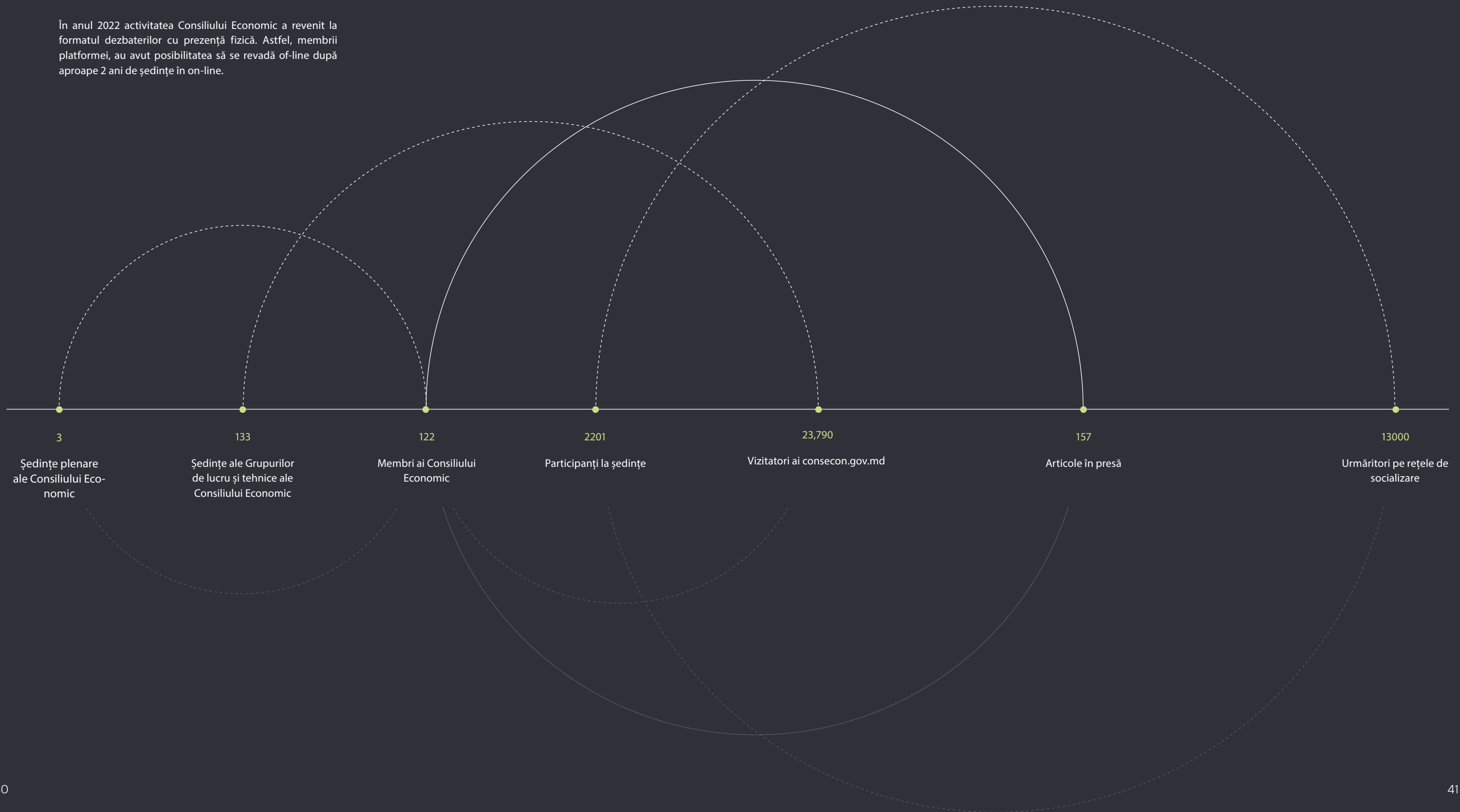
La 23 septembrie 2022, a fost organizată Conferința națională „Promovarea egalității de gen la locul de muncă, pe piață și în comunitate”, de UN Women în cooperare cu BERD, Secretariatul Consiliul Economic și alți parteneri. În cadrul conferinței au participat 17 companii semnatare ale Principiilor de Abilitare a Femeilor, dar și alte companii care susțin abilitarea femeilor atât la locul de muncă, cât și în comunitate.

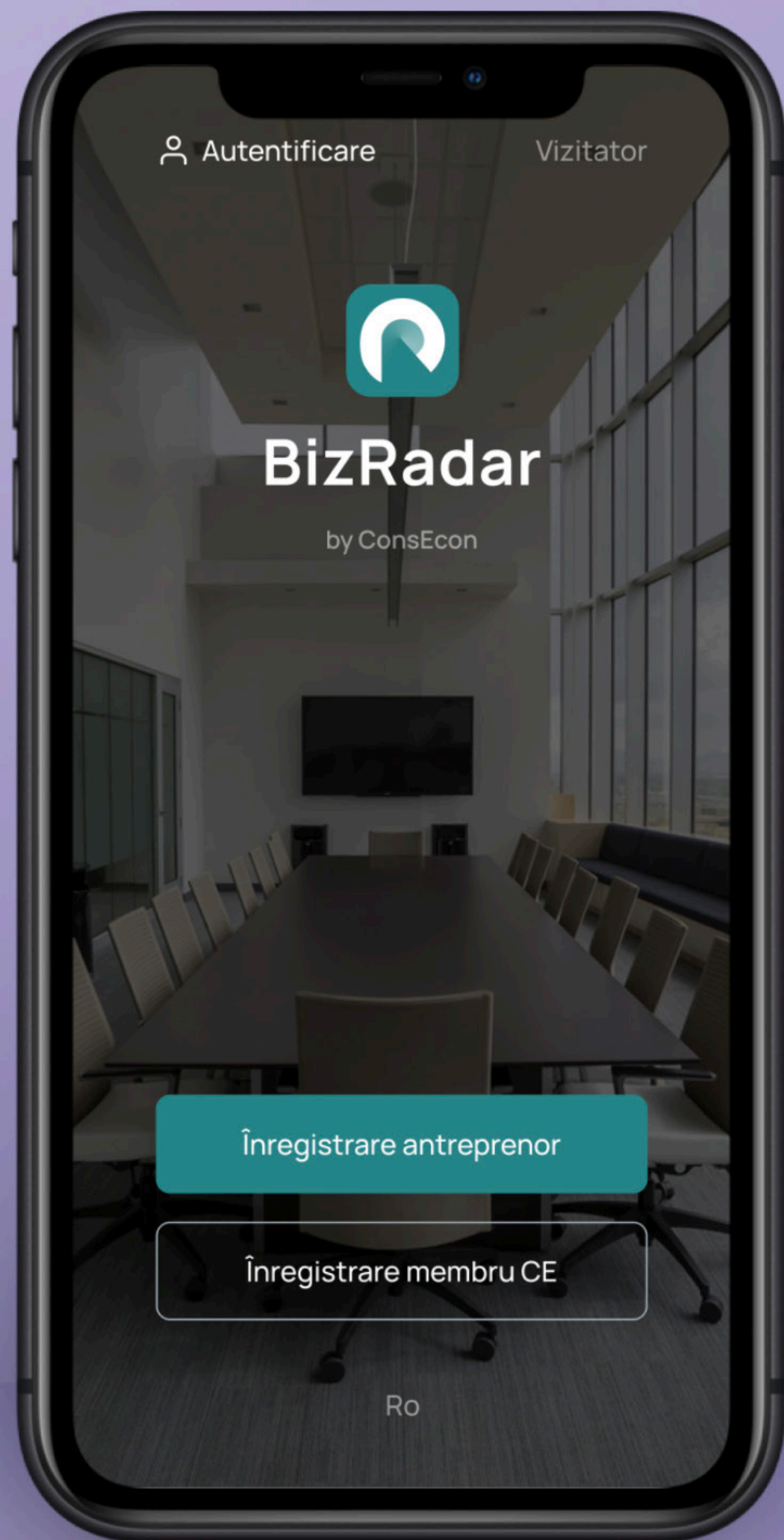

STATISTICI

În anul 2022 activitatea Consiliului Economic a revenit la formatul dezbaterilor cu prezență fizică. Astfel, membrii platformei, au avut posibilitatea să se revadă of-line după aproape 2 ani de ședințe în on-line.

BIZRADAR

Digitalizarea interacțiunii directe dintre autorități și membrii Consiliului Economic, precum și cu comunitatea de afaceri este scopul principal al aplicației mobile "Comunitatea de afaceri virtuală" BizRadar, dezvoltată de către Secretariatul Consiliului Economic cu sprijinul BERD în anul 2022.

BizRadar are 4 module:

1. informativ și interactiv cu noutăți utile și inițiative de reglementare care necesită atenție și implicare din partea comunității de afaceri;
2. sondaje online rapide, necesare pentru a informa decizii importante și prompte ale autorităților cu privire la problemele comunității de afaceri și cele mai bune soluții pentru acestea;
3. de rating, care poate fi utilizat pentru monitorizarea și îmbunătățirea performanței acestora;
4. raportarea neregulilor și a abuzurilor cauzate de instituțiile publice, care sunt analizate și pot fi duce la întreprinderea măsurilor de îmbunătățire a activității acestora.

Către finele anului 2022 aplicația numără o comunitate de cca 1000 de membri.

Comunitatea virtuală a oamenilor de afaceri din Moldova

● Această pagină are Realitatea Augmentată (AR). Pentru a putea vizualiza această experiență, descărcați pe telefonul Dvs aplicația Artivive și apropiați camera telefonului de această imagine.

ALTE ACTIVITĂȚI

REPUBLICA MOLDOVA A OBȚINUT STATUTUL DE STAT CANDIDAT LA UNIUNEA EUROPEANĂ

Pe 23 iunie 2022 Republicii Moldova i-a fost acordat statut de stat candidat la Uniunea Europeană. Un moment istoric pentru țară, care oferă perspective în dezvoltarea socio-economică. În lunile aprilie - mai 2022 Secretariatul Consiliului Economic a sprijinit Guvernul în completarea chestionarului pentru statutul de țară candidat.

În acest proces au fost implicați activ experții Secretariatului Consiliului Economic și membri ai platformei. Printre altele, au fost furnizate date pentru domeniile: înființării societăților și a filialelor străine, regulilor organizatorice și corporative ale societăților pe acțiuni, cerințelor privind tranzacțiile cu acțiuni/părți sociale, chestiunilor legate de conflictul de interese; prevenirea falimentului și a insolvenței; procedurilor permissive privind documentele; reglementării prețurilor produselor; prestării de servicii de către nerezidenți etc.

RM DEVINE PRIMA ȚARĂ DIN REGIUNE CARE OBTINE RECUNOAȘTEREA RECIPROCĂ A AGENȚILOR ECONOMICI AUTORIZAȚI CU UE

Începând cu 1 noiembrie 2022, operatorii economici autorizați din țara noastră vor fi recunoscuți de toate cele 27 de state membre ale UE. Astfel, transportatorii nu vor mai trebui să treacă prin proceduri complicate de vămuire, atât în Moldova, cât și în cele 27 de state ale UE. Vor sta mai puțin în vamă și nu vor mai fi nevoiți să stea la cozi la punctele de trecere.

Procesul de obținere a statutului de operator economic autorizat a fost discutat sistematic pe platforma Comitetului Național pentru Facilitarea Comerțului funcțiile cărui le exercită Consiliul Economic. Moldova este prima țară din vecinătatea UE cu care a fost încheiat un asemenea acord și printre foarte puținele din lume care au un acord de acest fel cu UE.

De acest statut se bucură țări precum Statele Unite ale Americii, Regatul Unit, Norvegia, Elveția sau Japonia.

A INTRAT ÎN VIGOARE NOUL MECANISM DE COLECTARE A REMUNERAȚIEI COMPENSATORII PENTRU COPIA PRIVATĂ

În septembrie 2022 noua lege privind drepturile de autor și drepturile conexe a intrat în vigoare fiind publicată în Monitorul Oficial.

Documentul stabilește, printre altele, trei momente definitorii în procesul de colectare a remunerației compensatorii pentru copia privată. Astfel, noua lege are ca anexă lista obiectelor pentru care se achită Remunerația Compensatorie, în baza pozițiilor tarifare din Nomenclatura combinată a mărfurilor.

Noua lege mai stabilește, mecanismul de informare a Organizațiilor de Gestiune Colectivă despre potențialii plătitori ai Remunerației Compensatorii. Astfel Serviciul Vamal comunică AGEPI despre importatorul de obiecte din lista anexată la lege, iar AGEPI la rândul său comunică ulterior Organizațiilor de Gestiune Colectivă despre acești importatori. Cea de a treia prevedere definitorie din noua lege se referă la cuantumul Remunerației Consumatorii. Adică a fost indicată suma fixă a remunerației compensatorii, egală cu 0,3% pentru echipamentele și suporturile materiale enumerate în anexă la lege. Anterior legea prevedea că această taxă putea depăși 3 la sută, deoarece în vechea lege era folosită sintagma "cel puțin".

Toate aceste modificări legislative s-au discutat în repetate rânduri pe parcursul a 4 ani pe platforma Consiliului Economic, cu participarea tuturor părților implicate în acest proces, care vine să stabilească un mecanism clar și reciproc echitabil și avantajos în etapele de colectare și achitare a remunerației compensatorii pentru copia privată.

REGLEMENTAREA RELAȚIILOR ÎNTRĂ ASOCIAȚII ȘI FONDATORII SOCIETĂȚILOR COMERCIALE ESTE ÎN VIZORUL EXPERTILOR

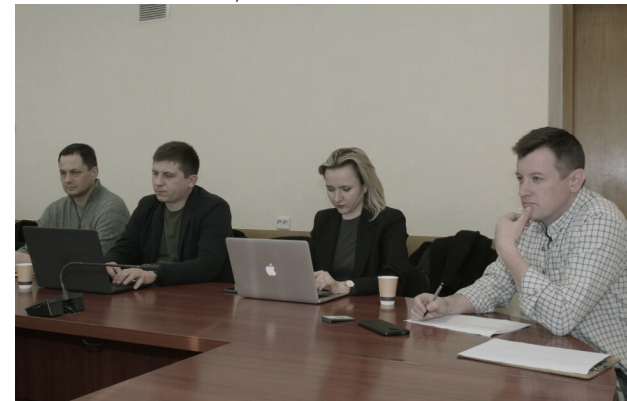
Reglementarea relațiilor între asociații și fondatorii societăților comerciale este în vizorul experților din diverse domenii reuniți în cadrul Grupului de lucru, secretariatul căruia este asigurat de Secretariatul Consiliului Economic pe lângă prim-ministru.

Grupul de lucru, prima ședință a căruia a avut loc în ianuarie 2023, a fost creat prin ordinul Ministrului economiei și reunește reprezentanți ai Ministerului Justiției, ai Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Camera de Comerț Americane, Asociația Businessului European, Asociația Investitorilor Străini și Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii. Sarcina Grupului de lucru va fi analiza ex-ante a cadrului legal privind relațiile între asociații și fondatorii societăților comerciale.

În special vor fi abordate subiectele:

- Utilizarea în cadrul legal-național, în mod prioritar, a normelor de drept civil cu caracter dispozitiv discreționar;
- Reglementarea relațiilor între asociații/ fondatorii societăților comerciale conform celor mai bune practici în domeniul de guvernanță corporativă;
- Posibilitățile asociațiilor de a-și alege modelul optim de administrare a societății și de luare a deciziilor;
- Alte aspecte, urmărind modernizarea legislației cu privire la societățile comerciale, apropierea cadrului legal național de standardele internaționale în domeniu, precum și păstrând normele cu caracter imperativ doar acolo unde aceasta este strict necesar.

Conform ordinului ministrului economiei dosarul complet al proiectelor de acte normative necesare implementării opțiunilor recomandate în analiza ex-ante trebuie să fie elaborat până la 15 martie 2023.

GRUPUL DE LUCRU PENTRU SIMPLIFICAREA PROCEDURILOR DE CONECTARE/RECONECTARE LA REȚELELE EDILITARE

Secretariatul Consiliului Economic exercită funcția de secretariat al Grupului de lucru pentru simplificarea procedurilor de conectare/reconectare la rețelele edilitare.

Printre sarcini ale grupului de lucru se numără:

- Evaluarea procedurilor de conectare/reconectare la rețelele edilitare în următoarele domenii: energie electrică, gaze naturale, apă și canalizare.
- Prezentarea Ministrului economiei un set de măsuri privind optimizarea procedurilor de conectare/reconectare la rețelele edilitare.
- Elaborarea, în termen de 3 luni, proiecte de modificare a actelor normative.

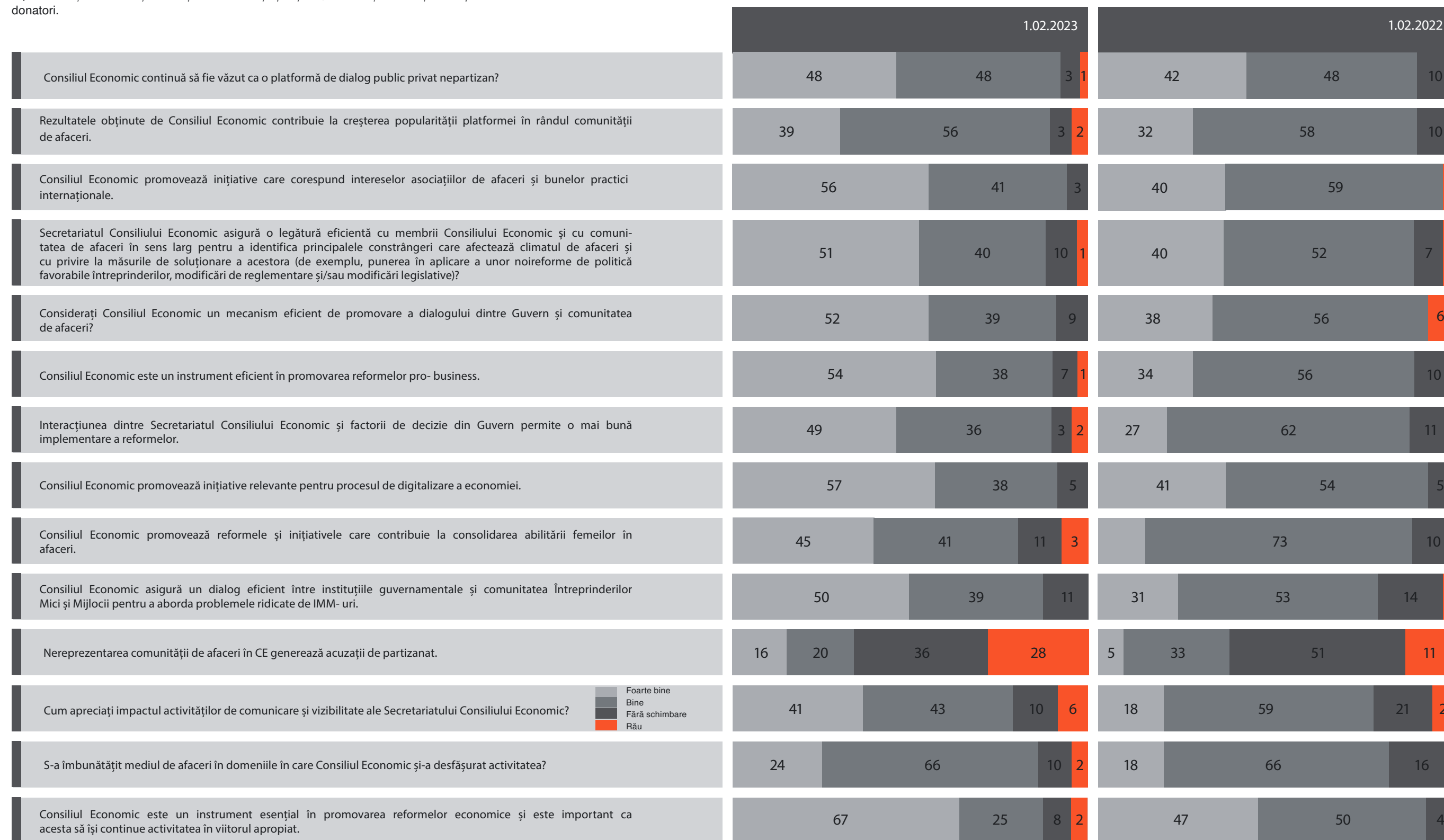
SIMPLIFICAREA SISTEMULUI DE RAPORTARE PENTRU COMPANII

Prin decizia ministrului economiei, în 2022 a fost creat Grupul de lucru pentru simplificarea sistemului de raportare pentru companiile din regimul general de impozitare cu rulaj de până la 18 milioane lei pe an. Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM se numără printre membrii Grupului de lucru.

Printre prioritățile entității se numără elaborarea analizei ex-ante a cadrului normativ în vigoare ce ține de sistemul de raportare, în vederea simplificării acestuia, pentru companiile din regimul general de impozitare cu rulaj de până la 18 milioane de lei pe an, prin stabilirea unui singur raport pe an.

SONDAJ

Am colectat răspunsuri de la 23 de Asociații de business, 22 de instituții de stat, 7 reprezentanți ai Societății civile și ai comunității științifice, 9 Instituții internaționale și donatori.

Foarte bine
 Bine
 Fără schimbare
 Rău

Total de acord
 De acord, dar parțial
 Dezacord, dar parțial
 Dezacord total

AUTORII RAPORTULUI ANUAL

ION LUPAN
Șeful Secretariatului
Consiliului Economic

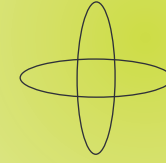
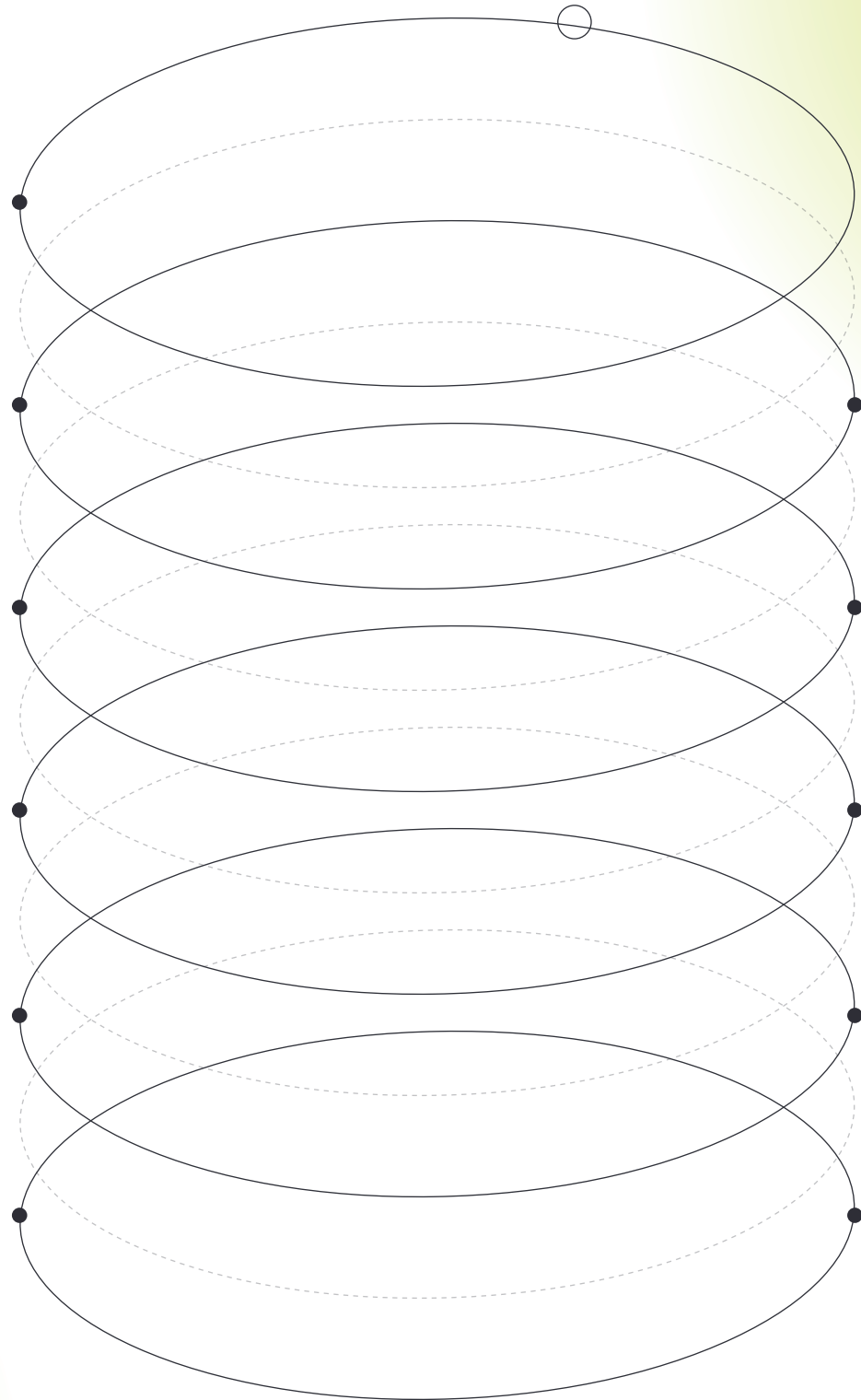
ROMAN LADUȘ
expert reforma cadrului de
reglementare în afaceri

SVEATOSLAV CAZAC
expert juridic

DIANA LEVCENCO
expert economic

ILONA PANURCO
expert reforma cadrului de
reglementare în afaceri

VITALIE TARLEV
expert digitalizare

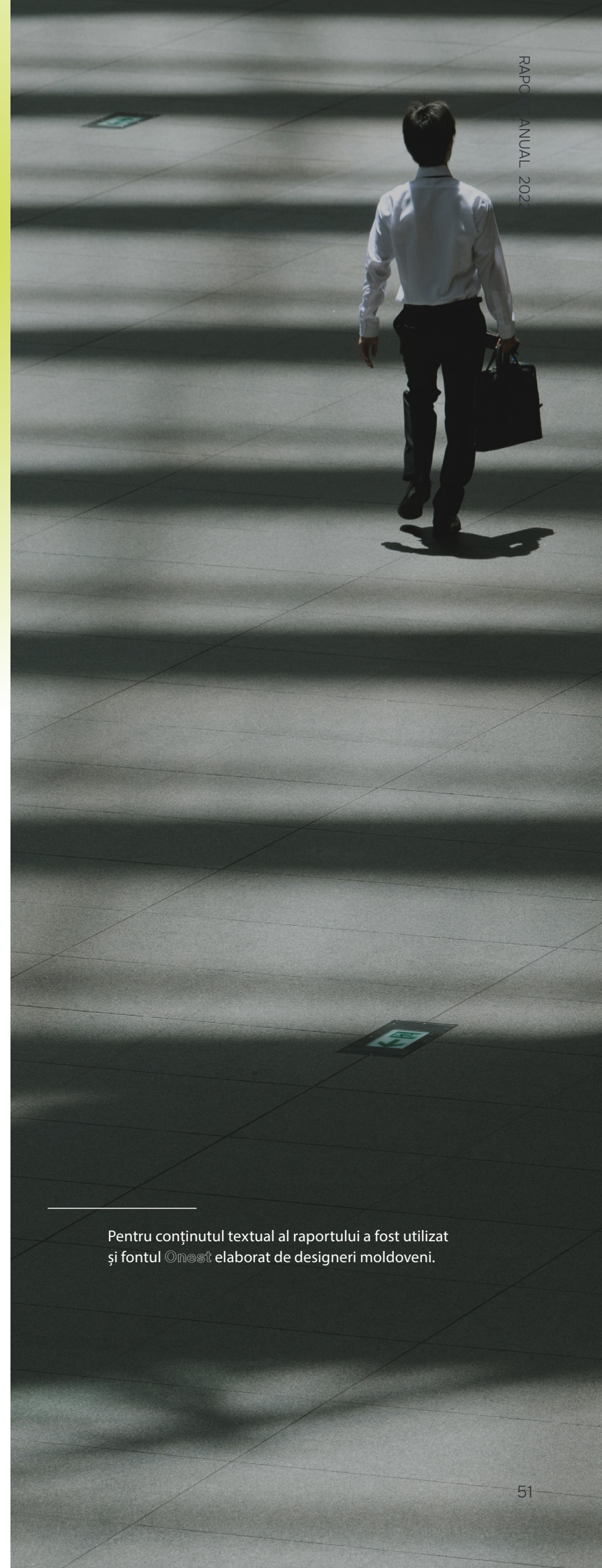
NATALIA ROSCA
consultant în reglementarea
afacerilor

VIORICA ANTONOV
expert gender

MARINA COJOCARU
expert comunicare

STELUȚA ANDREEVA
expert în comunicare strategică

TATIANA PASCAL
asistent administrativ

Pentru conținutul textual al raportului a fost utilizat și fontul **Onest** elaborat de designeri moldoveni.

Raportul a fost elaborat de consultanții Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, contractați de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în cadrul proiectului sus-menționat. BERD nu-și asumă nici o răspundere pentru calitatea lucrului lor în proiectul sus-menționat. În particular, BERD nu acordă nici o garanție, expresă sau implicită, la utilizarea informațiilor folosite în acest raport; nu-și asumă răspunderea pentru prejudiciul sau dăuna directă, indirectă sau consecventă din cauza utilizării informațiilor din acest raport. Orice decizie de a folosi și aplica sau de a face referință la acest raport, este responsabilitatea recipientului raportului sau a celui care a luat decizia dată. Acest disclaimer se va aplica și atunci când raportul este făcut public, cu cererea permisiunii sau aprobarea îndeplinirii cerințelor legale. Versiunea online a Raportului anual al Consiliului Economic pentru 2022, poate fi descărcată în format PDF atât în limba română cât și în limba engleză, de pe situl Consiliului Economic: consecon.gov.md.

Consiliul Economic este prezent online și pe:

- ConsiliuEconomic
- Economic Council to the Prime Minister of RM
- Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM
- Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM
- Economic Council to the Prime Minister of RM.